

РОДНО ОДГОВОРНО БУЏЕТИРАЊЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО) користи прилику да и у буџетском циклусу за 2023. годину локалним самоуправама укаже на најважније аспекте и обавезе у вези са родно одговорним буџетирањем у складу са применљивим прописима и важећим инструкцијама.

У оквиру спровођења реформе јавних финансија и унапређења програмског модела буџета, уведен је и принцип родно одговорног буџетирања (даље у тексту: РОБ) и то најпре изменама и допунама Закона о буџетском систему крајем 2015. године, тако да је процес постепеног увођења РОБ ефективно на законској основи започет током 2016. године. Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему (даље у тексту: ЗоБС) из децембра 2016. године, аспекти РОБ су додатно учвршћени пре свега увођењем у одредбе које се односе на представљање програмских информација приликом израде одлуке о буџету, односно одлуке о завршном рачуну. Сходно изменама и допунама ЗоБС из 2020. године продужен је крајњи рок, односно предвиђено да се до 2024. године заокружи процес постепеног увођења РОБ за све буџетске кориснике на свим нивоима власти.

Родно одговорно буџетирање је дефинисано у члану 2. ЗоБС на следећи начин:

*„Родно одговорно буџетирање представља увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, што подразумева **родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности**“.*

У претходних шест буџетских циклуса, дакле почев од припреме буџета за 2017. годину, процес постепеног увођења РОБ покренут је на свим нивоима власти доношењем одговарајућих планова и упутстава од стране Министарства финансија, Покрајинског секретаријата за финансије АП Војводине и одређеног броја локалних самоуправа, те презентовањем уродњених програмских информација у одлукама о буџету. Када је реч о локалним самоуправама, према евиденцији СКГО на основу прегледа стања у 2021. години, око 44% је донело план поступног увођења РОБ у циклусу припреме буџета, али је већи број ЛС (око 52%) предвидео уродњене програмске информације у својим Одлукама о буџету за 2021. годину (више или мање успешно) без обзира на то да ли је претходно усвојен сам План. Имајући у виду да постепено увођење РОБ треба да примењују све ЛС, путем овог дописа настојимо да појаснимо и конкретизујемо кораке које треба да предузимају ЛС у вези са увођењем РОБ, како би испоштовале рокове и обавезе предвиђене Законом.

Сходно члану 16[с7] ЗоБС и Упутству за израду одлуке о буџету локалне власти¹, предвиђено је да се процес постепеног увођења РОБ спроводи:

- **путем годишњег плана поступног увођења родно одговорног буџетирања** који доноси министар надлежан за финансије, покрајински секретаријат за финансије, односно орган надлежан за буџет јединице локалне самоуправе, најкасније до 31. марта текуће године за наредну годину;

---

¹ Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2022. годину и пројекција за 2023. и 2024. годину: <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/uputstvo-za-pripremu-budzeta-lokalne-vlasti-za-2022-godinu-i-projekcija-za-2023-i-2024-godinu>

- Конкретно, сходно Упутству Министарства финансија за израду одлуке о буџету локалне власти, „неопходно је да надлежни орган локалне власти на годишњем нивоу донесе план поступног увођења родно одговорног буџетирања, **којим ће одредити једног или више корисника буџетских средстава и један или више програма** опредељеног буџетског корисника за који/које ће се **дефинисати (на нивоу програма и/или програмске активности) најмање један родно одговоран циљ и одговарајући показатељи/индикатори** који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца.“

Дакле, увођење РОБ је најдиректније повезано са програмском структуром буџета. На основу ЗоБС и одговарајућег упутства, од локалних самоуправа се очекује да у поступку **припреме буџета** (члан 28. ЗоБС) у корпус програмских информација постепено уводе родно одговорне циљеве односно родне показатеље учинка програма и програмских активности (ПА), те да на основу тога у поступку **израде завршног рачуна буџета известе** и о учинку програма на унапређењу родне равноправности (члан 79. ЗоБС)². Иако поменуто упутство МФИН увођење уродњених циљева и индикатора предвиђа на нивоу програма и/или ПА (јер су то обавезни нивои униформне програмске структуре буџета ЛС), треба сматрати да је једнако целисходно приказивање уродњених програмских информација и на нивоу пројеката (што и јесте интенција ЗоБС из цитираних чланова).

Релевантно је указати да нова Стратегија за родну равноправност³ предвиђа да су и органи ЈЛС надлежни за финансије (поред Министарства финансија и покрајинског секретаријата) - одговорни за припрему консолидованих информација о свим средствима издвојеним у родну равноправност и спровођење Националне стратегије и пратећих акционих планова, на транспарентан и лако доступан начин.

Када је реч о програмском буџету на локалном нивоу, поред униформне програмске структуре (укупно 17 програма и припадајуће програмске активности како је утврђено у Анексу 5 Упутства)⁴ у виду треба имати и специфичност распореда и приказивања директних и индиректних буџетских корисника (ДБК и ИБК), будући да су ови параметри од утицаја и на приказивање уродњених програмских информација у одлукама о буџету ЛС.

- Приликом припреме буџета/одлуке о буџету (општине, града), сви буџетски корисници обухваћени су и програмском класификацијом у општем и посебном делу буџета, односно распоређени су у оквиру униформне програмске структуре (која је код ДБК видљива на нивоу раздела за сваког појединачног ДБК, односно код ИБК на нивоу глава где се ИБК исказују збирно по врстама ИБК и наменама у оквиру раздела ДБК који је, у буџетском смислу, одговоран за те ИБК).

---

² Осим тога, родна анализа расхода и издатака треба да чини саставни део предлога финансијског плана директних буџетских корисника у ЈЛС (чл. 37. став 2. тачка 3 и чл. 41. став 2.).

³ <https://www.rodnaravnopravnost.gov.rs/sr/dokumenti/strategije-i-akcioni-planovi/nacionalna-strategija-za-rodnu-ravnopravnost-za-period-2021>

⁴ Упутство за израду програмског буџета (ажурирано у септембру 2021. године): <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/uniformni-programi-i-programске-aktivnosti-jedinica-lokalne-samouprave> и <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/uniformni-programi-i-programске-aktivnosti-jedinica-lokalne-samouprave>

- ДБК код највећег броја градова и општина јесу: скупштина, градоначелник/председник општине, општинско/градско веће, општинска/градска управа и јавно правобранилаштво, а услед специфичности у делу независности институције исти статус има и омбудсман код одређеног броја ЈЛС. При томе, за скупштину, градоначелника/председника општине, општинско/градско веће као ДБК, униформном програмском структуром предвиђен је програм 16 – *Политички систем локалне самоуправе* са програмским активностима које се односе на функционисање ових органа. Сходно њиховој природи, а и у складу са Упутством за израду програмског буџета⁵, програм и програмске активности оваквог типа карактеришу сразмерно скромне програмске информације, (према је и код њих релевантно по могућности исказивати статистику по полу). У том смислу, очекивано је да ће **општинска/градска управа као ДБК бити кључни опредељени буџетски корисник за примену РОБ** будући да управо код овог ДБК фигурира највећи број програма дефинисаних униформном програмском структуром ЛС.
- Када је реч о ИБК градова и општина, њихов обухват варира сходно величини и другим специфичностима града/општине, али у највећем броју случајева реч је о пар група ИБК: предшколске установе; установе из области културе (библиотеке, музеји, архиви, позоришта, центри за културу, домови културе, итд.); туристичке организације; установе из области спорта и месне заједнице. Ови ИБК обухваћени су неколицином програма (програм 8 – *Предшколско васпитање и образовање*; програм 13 – *Развој културе и информисања*; програм 4 – *Развој туризма*; програм 14 – *Развој спорта и омладине*) и исказују се збирно у оквиру раздела општинске/градске управе као ДБК⁶. Сходно томе, овај ДБК (општинска/градска управа) формулише збирне програмске информације (дакле не за сваког ИБК понаособ). Наравно, у зависности од специфичности конкретне ЛС, планом поступног увођења РОБ може бити одређен и неки од ИБК који би требало да води и пружи родно разврстану статистику и информације које ће бити употребљене за формулисање финалних програмских информација у буџету ЛС⁷.

Имајући у виду наведене специфичности програмског буџетирања од значаја за увођење и примену РОБ на локалном нивоу, може се очекивати да ће у највећем броју случајева Планом поступног увођења РОБ код ЛС бити одређена **општинска/градска управа и програм(и) овог буџетског корисника** за који/које ће се у циклусу припреме буџета за 2023. годину

⁵ Према тексту Упутства за израду ПБ, будући да је фокус ПБ на коришћењу информација о исходима програмских активности и пројеката, као и квантитета, квалитета и ефикасности пружања јавних услуга, није потребно дефинисати циљеве и показатеље учинка за програме административног типа (страна 12. Упутства), а исто важи и за ПА типа администрација и управљање, затим ПА типа, буџетска резерва, трансфер, накнаде корисницима социјалне заштите, као и ПА типа управни послови (давање мишљења и сагласности, решавање предмета и сл.) и уређење области (нормативни послови – рецимо израда аката, планских докумената, анализа) уз одређене изузетке (страна 15. Упутства).

⁶ Члан 2. тачка 31. ЗоБС: „... апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава се исказују збирно по врстама индиректних корисника и наменама средстава у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском смислу, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава“.

⁷ За градове са већим бројем буџетских корисника у статусу ДБК очекивано је да ће Планом поступног увођења РОБ бити одређено више таквих буџетских корисника уз навођење припадајућих програма у оквиру којих ће бити примењен РОБ. У том смислу, указујемо да је веома упутан приступ који су кроз своје планове и упутства применили Министарство финансија односно Покрајински секретаријат за финансије АП Војводине за кориснике републичког/покрајинског буџета.

дефинисати (на нивоу програма и/или програмске активности и пројеката) родно одговорни циљеви и одговарајући показатељи.

Оне ЛС које су већ започеле процес РОБ и примениле га у претходном буџетском циклусу у оквиру одређеног програма, треба **да одреде додатне** родно одговорне циљеве (један или више) и припадајуће индикаторе у оквиру истог програма и/или да додатно одреде још неки програм (или више програма) у којем ће применити РОБ. Додатно, већ **постојеће РОБ циљеве и показатеље је потребно ажурирати, односно даље унапређивати** у правцу ублажавања/отклањања неравноправности, а на основу искуства у досадашњој примени и извештаја.

Оквирни модел Плана поступног увођења РОБ који локалне самоуправе могу користити, представљен је у Прилогу.

У наредном кораку, по усвајању Плана, у наставку годишњег циклуса, одређени буџетски корисник (корисници) треба да припрема(ју) уродњене програмске информације у вези са програмом (или више програма) назначеним у Плану како би оне биле исказане у оквиру Одлуке о буџету ЛС за 2023. годину. Сходно члану 40. ЗобС, конкретнију инструкцију, односно прецизирање начина на који ће се у образложењу буџета исказати родна анализа буџета ЛС, локални орган управе надлежан за финансије треба да формулише у оквиру упутства за припрему буџета ЛС. Напомињемо да се као добра пракса, посебно у случају када се Планом РОБ одређује већи број буџетских корисника, показала израда упутства (препоруча, објашњења начина) за увођење РОБ раније у току године.

*

Дефинисање циљева и показатеља/индикатора, укључујући и оне који су уродњени, јесте у надлежности ЛС. У том смислу, ЛС треба да унапређују квалитет програмских информација у оквиру своје програмске структуре на начин да у оквиру својих надлежности допринесу унапређењу родне равноправности у складу са прописима, секторским политикама и политикама у области родне равноправности, као и у складу са родним анализама у областима у којима су сачињене.

У првим годинама примене програмског буџета, Министарство финансија и СКГО предложили су листе могућих циљева програма и програмских активности и припадајућих индикатора. На тај начин се настојало да се у олакша припрема буџета од стране локалних власти и осигура упоредивост садржине програмских буџета ЛС. Прегледом усвојених одлука о буџету ЛС у претходним годинама, констатујемо да значајан број ЛС од оних које су исказивале програмске информације, користи управо понуђене (или нешто адаптиране) формулације циљева и показатеља (индикатора). Ипак, имајући у виду да за униформне програме и програмске активности које спроводе - ЛС треба да утврђују циљеве на основу **својих** планских докумената, листа/предлог циљева и униформних показатеља није обавезујућа/искључива и ЛС се подстичу да исте прилагоде сопственом контексту.

У документу: „Циљеви програма и програмских активности и листа униформних индикатора за програмску структуру буџета – предлог за градове, општине и градске општине у Републици Србији”⁸, уродњени циљеви формулисани су најчешће код програма 14 - **Развој спорта и омладине**, програма 11 – **Социјална и дечја заштита**, те код ПА 0003 у оквиру програма 3 – **Локални економски развој**, док је највећи број уродњених индикатора предложен управо код ових програма, као и код програма 9 и 10 који се односе на основно и средње образовање (а сходна примена уродњавања логична је и у оквиру програма 8 који се односи на предшколско васпитање и образовање, нарочито узимајући у обзир да је ЛС ту надлежна у потпуности). Имајући то у виду, логичан след поступака приликом израде плана поступног увођења РОБ на нивоу ЛС могао би бити да се управо неки (један или више) од ових програма предвиде за увођење РОБ. Наравно, **коначно опредељење је на свакој ЛС понаособ, засновано на индивидуалној процени, локалним планским документима и приоритетима, те постојању (или могућностима прикупљања) статистике исказане по полу и родних анализа.**

Сходно упутству МФИН за увођење РОБ⁹, родно сензитивни показатељи треба да прате суштинску промену која води ка жељеном циљу који доприноси родној равноправности. Ако то није могуће, потребно је мерити утицај програма на жене и на мушкарце. У најмање пожељној варијанти, показатељи ће мерити обухват жена и мушкараца програмом.

У Упутству су дате и смернице за приступ изради осталих програмских информација у светлу унапређења родне равноправности, у смислу описа сврхе програма и навођења правног основа: Приликом описа сврхе програма потребно је навести и утицај на унапређење родне равноправности, укратко описати логику интервенције и навести користи програма за жене и/или за мушкарце. Такође је потребно сагледати полазно стање на основу садашњих података и укратко описати шта је проблем из угла родне неравноправности и како изгледа успех, односно промењена ситуација. Наводе се и извори података и анализе коришћене у аналитичком процесу, а уколико подаци за родну анализу нису доступни, предвидети/планирати у наредном периоду рад на прикупљању почетних података. Приликом навођења правног основа потребно је навести законе из области родне равноправности (Закон о родној равноправности, Закон о забрани дискриминације и др). Приликом описа програма и образложења кључних активности и услуга које се спроводе, односно пружају, потребно је навести и активности/услуге које ће се спровести/пружити ради остваривања циља у коме је дефинисана родна компонента.

Као додатни испомоћ и оријентир за опредељивање делова програмске структуре буџета који ће се постепено уродњавати, и за формулисање родно сензитивних циљева и показатеља/индикатора, пажњи локалних самоуправа препоручујемо и публикацију Агенције УН за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women)¹⁰ која садржи корисне прегледе родних

⁸ Доступно на страници МФИН посвећеној локалној власти:

https://www.mfin.gov.rs/upload/media/jUNDBf_601681d337088.pdf

⁹ План увођења РОБ у поступак припреме и доношења буџета Републике Србије за 2022. годину са припадајућим Упутством МФИН донет 26. марта 2021. године, доступно на: <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti/plan-uvodjenja-rodno-odgovornog-budzetiranja-u-postupak-pripreme-i-donosjenja-budzeta-republike-srbije-za-2020-godinu/>

¹⁰ Припремљено у оквиру оквиру пројекта *Услуге социјалне заштите за осетљиве групе*, који финансира Немачка сарадња у Србији (GIZ), а чију компоненту у вези са увођењем РОБ на локалном нивоу спроводи UN Women

аспекта за 17 буџетских програма, доступну на:
<https://peoplecenteredbudget.com/publications/Rodni-aspekti-17-bud%C5%BEetskih-programa.pdf>

*

Иако је за први квартал године дефинисана само обавеза усвајања Плана поступног увођења РОБ, сматрамо да је релевантно да искористимо овај допис како бисмо локалној самоуправи указали на неколико основних информација о поступном увођењу и примени РОБ, а које су од интереса како у фази доношења Плана, тако и у фази израде инструкција у вези са РОБ у периоду припреме финансијских планова и коначно приликом израде одлука о буџету.

Када је реч о приступу РОБ, полазећи од плана и упутства за увођење РОБ које је у 2021. години припремило Министарство финансија за кориснике републичког буџета, наводимо следеће начине за уродњавање, односно за укључивање родне перспективе у циљеве и индикаторе у оквиру програмске структуре буџета и код локалних самоуправа:

- 1. Постављање посебног циља за жене или мушкарце са циљем смањења неравноправности.** Ово решење пожељно је тамо где се планира посебна афирмативна мера, која за циљ има смањење или уклањање неравноправног положаја одређене групе. То је случај када се средства усмеравају ка одређеној родној групи за коју анализе или други поуздани подаци, извештаји, статистике и сл. указују да је мање заступљена, у лошијем положају или се суочава са додатним баријерама у приступу. Код корисника републичког буџета сугерисано је да нпр. да би се могао формулисати циљ који подразумева повећање заступљености мушкараца који користе одсуство ради бриге о деци, а који би био мерен показатељима/индикаторима о стопи мушкараца односно жена (респективно) који користе одсуство ради бриге о деци. Такав би био и пример циља који је у предложеној листи за ЈЛС дефинисан за програм 11 – *Социјална и дечија заштита: „Повећање доступности права и механизма социјалне заштите за жене у локалној заједници“*.

Има међутим и добрих примера овог приступа које су ЈЛС самостално определиле сходно локалном контексту и формулисале засебне пројекте, рецимо:

ПРОГРАМ 4 - РАЗВОЈ ТУРИЗМА		
...		
Пројекат	Циљ	Индикатори
Фестивал женских производа и предузетништва у 10 села на територији општине ХХ	Побољшање положаја жена у селима општине ХХ кроз производњу пољопривредних производа и ручних радова и организовањем фестивала традиције, културе и хране	Број жена које су учествовале у промоцији производа и реализацији фестивала у хххх. години у односу на укупан број посетилаца фестивала

- 2. Истицање родне димензије проблема који се решава, односно експлицитно узимање у обзир питања рода и родно осетљивог приступа.** Такав је случај када постоје евидентни проблеми у некој области који захтевају да се пажња усмери на родне аспекте конкретног проблема. Код корисника републичког буџета сугерисано је да нпр.

питање безбедности у саобраћају има веома изражену родну димензију која се често игнорише, те да би се могао формулисати циљ који директно подразумева развијање родно осетљивог приступа безбедности у саобраћају, а који би био мерен показатељима о броју студија о родним аспектима безбедности у саобраћају. Слично и код програма који се односи на здравље, где би у обзир могло да дође формулисање циља који би се односио на превенцију ширења малигних обољења код жена или уролошких обољење код мушкараца. Када је реч о примерима из буџета ЛС, чести су у области спорта због констатованих потреба увођења и omasовљења програма женског спорта, рецимо:

ПРОГРАМ 14 - РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ		
...		
Програмска активност	Циљ	Индикатор
ПА 0002 – Подршка предшколском и школском спорту	Повећање учешћа девојчица у спортским активностима у општини ХХ	Број девојчица укључен у спортске активности у односу на укупан број деце ангажоване за такмичења

3. **Диференцирање циљева и индикатора тако да се експлицитно односе на жене и мушкарце.** Када се циљ односи на лица, грађане или запослене, интервенција подразумева експлицитно навођење чињенице да се циљ заправо односи на жене и мушкарце, грађане и грађанке, девојчице и дечаке и сл. У том случају, индикатори треба да буду разложени по роду/полу, изражени апсолутним бројем и додатно и процентом (као односом апсолутног и укупног броја) који се односи на жене, грађанке, девојчице, односно на мушкарце, грађане, дечаке. Такви су примери циљева и индикатора који су у предложеној листи за ЈЛС дефинисани код програма 14 – Развој спорта и омладине: „Обезбеђење услова за бављење спортом свих грађана и грађанки града/општине“ – циљ и индикатор: „Број жена чланова спортских организација и удружења“ и код ПА 0003 у оквиру програма 3 – Локални економски развој: „Успостављање механизма за финансијску подршку производним предузећима и предузетницима/предузетницама који послују на територији града/општине за развој нових производа и проширење производње“ – циљ и индикатор: Број новозапослених радника/радница уз помоћ успостављеног механизма за обуку радне снаге за познатог послодавца и за специфичне производне процесе“). У буџетима ЛС таквих примера има и код других програма, рецимо:

ПРОГРАМ 5 - ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ		
Циљ	Индикатори	
Раст производње и стабилност дохотка пољопривредних произвођача (оба пола)	Број пољопривредних газдинстава којима су додељене субвенције из буџета за подстицај пољопривредне производње	
	Жене (број)	Мушкарци (број)

Ради квалитетне припреме родно осетљивих формулација у програмској структури буџета ЛС, препоручљиво је поћи од прописа, стратешких докумената и других релевантних публикација које могу олакшати разумевање и правилно дефинисање РОБ. То су свакако Закон о родној

равноправности¹¹, национална Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године, локална планска документа (План развоја ЈЛС, секторске стратегије и програми и сл.), а посебно локални акциони план за родну равноправност који би требало да постоји на нивоу ЛС¹².

РОДНЕ АНАЛИЗЕ У ФУНКЦИЈИ РОБ:

Уколико не постоје већ доступни ваљани подаци о изворима, узроцима, последицама и опсегу родне неравноправности на нивоу ЛС или у појединим секторским надлежностима ЛС, пожељно је предвидети **израду родне анализе**.

Родна анализа обухвата поступак прикупљања, анализе и тумачења родно сензитивних података у одређеној области, ради бољег разумевања препрека у остваривању родне равноправности или постојећих неравноправности која је дефинисана прописима у пракси, укључујући препреке у приступу јавним услугама или јавним добрима, нераумевање различитих потреба и приоритета које одређене полне, старосне, образовне и друге карактеристике имају и на које би ЛС требало да одговори својим политикама и програмима.

Родна анализа треба да послужи усвајању стратешког приступа у отклањању родних неравноправности, односно улагању у оне приоритете у датој области или ресору, где ће програми који се финансирају остварити највећи помак у отклањању неравноправности. Препорука је да се родна перспектива уводи прво тамо где је највећи допринос родној равноправности, на основу родне анализе односно доступних статистичких и аналитичких података, најјачи ефекат на отклањање неравноправности и побољшање квалитета живота циљаних група жена или мушкараца, девојчица или дечака, уклањање родно заснованих неравноправности и неједнаког приступа ресурсима, услугама и шансама.

У циклусу припреме буџета за 2023. годину, то би значило уврштавање РОБ иницијативе у буџет уз формулисање одговарајућих програмских информација. У зависности од тога да ли се планира *општа* или *секторска* родна анализа, израда родне анализе би могла бити приказана у буџету кроз увођење посебног циља и индикатора на нивоу програма, рецимо:

ПРОГРАМ 15 - ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	
Циљ	Индикатор
Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности на нивоу ЛС	Израда родне анализе у оквирима надлежности града/општине ...

- или слично у било којем другом програму ЛС у случају израде *секторске родне анализе* [циљ би се односио на утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности у конкретној области (урбанизам, ЛЕР, здравство, култура, туризам...), а сходно томе и припадајући индикатор]

¹¹ Нови Закон усвојен је 2021. године: <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-rodnoj-ravnopravnosti.html>

¹² У складу са чланом 13. став 1. тачка 3) Закона о родној равноправности

Конкретнији приступ родној анализи буџета разрађен је у публикацији СКГО из 2021. године, односно „Приручнику за родну анализу у процесу родно одговорног буџетирања за локалне самоуправе¹³” на који вас овом приликом упућујемо:

http://www.skgo.org/storage/app/uploads/public/164/309/238/1643092388_ROB.pdf

У Приручнику су дате практичне информације о корацима и поступцима за спровођење родне анализе, и то за сваки од програма из униформне структуре буџета ЈЛС, са освртом на надлежности ЈЛС, руководећа питања за спровођење родне анализе, примерима и препорукама.

ОРГАНИЗАЦИОНИ И КООРДИНАЦИОНИ АСПЕКТИ ПРИПРЕМЕ ПЛАНА И ПРИМЕНЕ РОБ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ:

Ако се има у виду да члан 16[с7] ЗобС прописује да приликом доношења Плана поступног увођења РОБ, орган надлежан за буџет ЈЛС *„сарађује са институцијама надлежним за унапређење родне равноправности”*, треба предвидети укљученост ових институција и у наставку циклуса по доношењу Плана. Заправо, члан 63. Закона о родној равноправности предвиђа успостављање комисије за родну равноправност (као стално радно тело скупштине ЛС), као и образовање савета за родну равноправност, док члан 64. Закона предвиђа да су органи јавне власти (дакле и ЛС) који имају више од 50 запослених и радно ангажованих лица, дужни да из реда својих запослених одреде лице задужено за родну равноправност. У том смислу, може се рећи да је настављен сличан организациони концепт предвиђен и претходним Законом¹⁴, тако да су у највећем броју ЈЛС већ успостављени локални механизми за родну равноправност, односно задужена су лица за родну равноправност, тако да је ова тела и лица потребно најдиректније укључити и у процес увођења РОБ. На линији препорука за унапређење програмског буџетирања на локалу, које из године у годину промовишу Министарство финансија и СКГО у смислу успостављања радне групе/тима за програмско буџетирање на нивоу ЛС: у радној групи треба да буду заступљени, поред запослених из финансијске службе који су задужени за припрему буџета, и представници свих организационих јединица, посебно надлежних за стратешко планирање, јединица за управљање пројектима (капитални пројекти, пројекти ИПА, пројекти који се финансирају из зајмова и сл.), *представници радних тела за родну равноправност (или запослено лице одређено за обављање ових послова)* као и представници индиректних буџетских корисника.

У свом даљем деловању у смислу подршке локалној самоуправи у квалитетном испуњавању обавеза у вези са програмским буџетирањем, СКГО ће наставити разраду инструктивних/помоћних материјала који се односе на РОБ и то у сарадњи са Министарством финансија и другим релевантним актерима. Информације и материјале од значаја за питања програмског буџетирања и РОБ на локалу редовно ажурирамо на сајту СКГО: <http://www.skgo.org/strane/225>, а позивамо вас да нам се као и до сада обраћате са питањима и коментарима како бисмо заједнички унапредили законитост и квалитет рада локалне самоуправе.

С поштовањем, СКГО.

---

¹³ Израда приручника подржана је кроз Програм „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу придруживања ЕУ: Унапређење квалитета услуга, дијалога заинтересованих страна и ефикасности локалне администрације” који финансира Влада Шведске, реализује СКГО у партнерству са Шведском асоцијацијом локалних власти и региона (САЈАР).

¹⁴ Закон о равноправности полова